

VAL D'ARAN

**PUBLICACION D'INFORMACION
E OPINION DERA VAL D'ARAN**

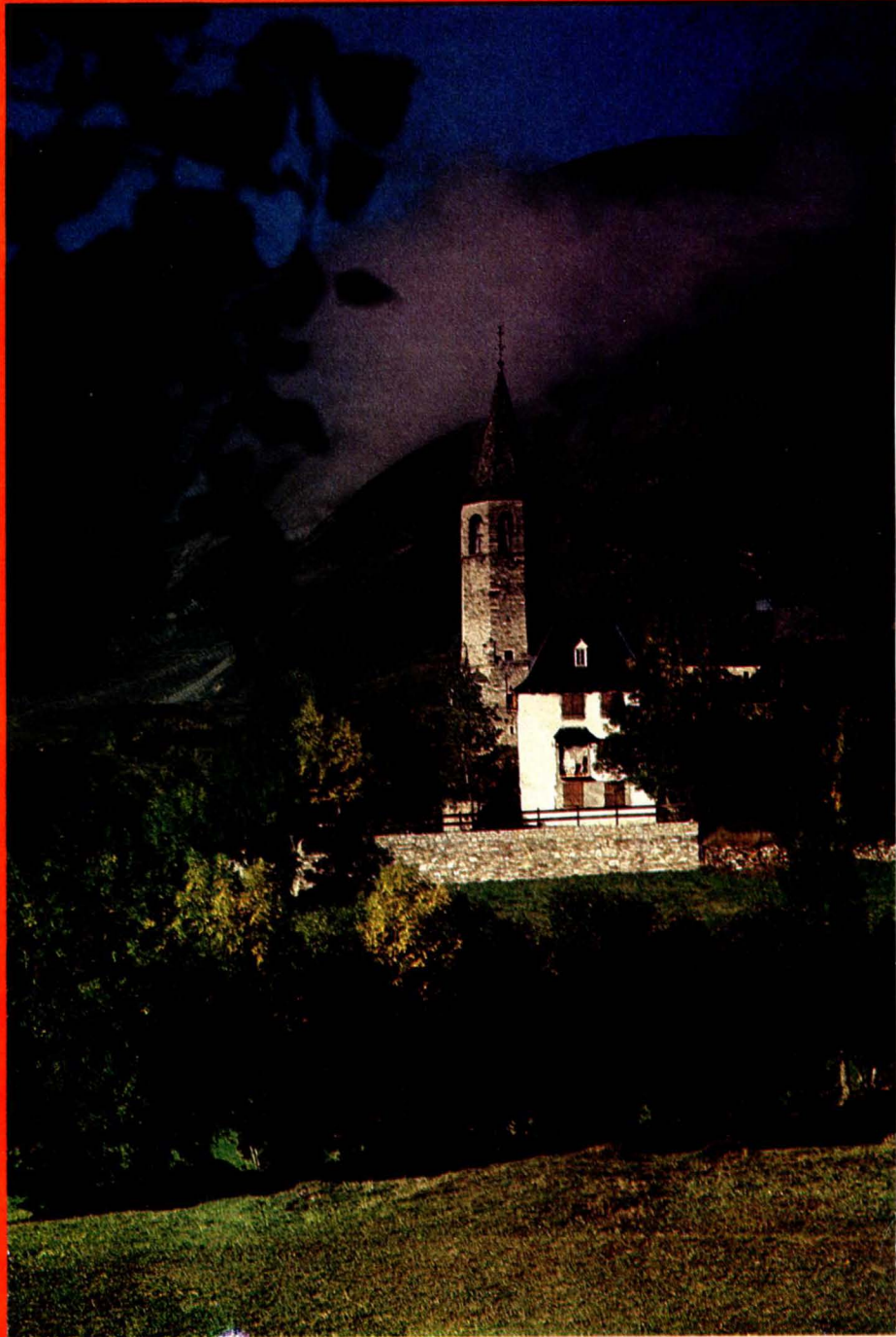
NR. 25 - MAI
GESSUDA MESADÈRA

Handwritten text: 50 PC/1632/202

EXEMPLAR DE FRANC

**A
R
A
N**

PARADOR DE TURISMO
D. GASPAS DE PORTOLÁ
* * * *

Ctra. a Baqueira Beret, s/n.
25599 ARTIES (Lérida)

Tels. (973) 64 08 01/02 - Telefax 64 10 01
Dron. Telegráfica: Paral

PARADOR DE TURISMO
DEL
VALLE DE ARÁN
* * *

Ctra. del Tunel, s/n.
25530 VIELHA (Lleida)

Tel. (973) 64 01 00 - Telefax 64 11 00
Dron. Telegráfica: Paral

PASE UNAS VACACIONES INOLVIDABLES
EN CUALQUIERA DE LOS
PARADORES DE TURISMO
DEL VALLE DE ARÁN
donde podrá disfrutar de una cocina selecta
y de las atenciones que son propias
de los Paradores de Turismo

EXEMPLAR DE FRANC
Depos. Legau: L-48/1983

ADMINISTRACION:

Casteth, 9 Tel. (973) 64 15 97
25530 VIELHA (Lleida)

EDITE:

Asociacion «AMAS ARANES»

TIRADA:

2.000 exemplars

ESTAMPE:

Imprimaria Vidal
C. deth Casteth, 10 Tel. (973) 64 08 85
25530 VIELHA

DIRECTU PUBLICACION:

Enrique Vidal Vidal

REDACCION:

FRANCÉS VIDAL

FOTOGRAFIA PORTADA:

Toñín Porras

TEMA PORTADA:

Paisaje Aranés

Era direccion non s'identifique cap ne tamb tota aquera grafia aranesa que non sigue era oficiu ne tamb eth contengut des tèxtes signats quaussevolh des sòns components a titol personau o pes possibles collaborators.

ARAN

PUBLICACION D'INFORMACION E OPINION DERA VAL D'ARAN

NR. 25

MAI, 1990

SOMARI

Editoriau	4
Es nòsti terçons	6
Parlament de Mn. J. Amiell	7
Parlament de Frederic Vergés	11
Intervencion de Teresa Campá	16
Intervencion de Jep Montoya	17
FECSA al corriente	19
Saint-Bertrand de Comminges	20
Actividades Camins del Pirineo	21
Siesaua leçon	24
Oficina de Empleo Vielha	26
Leser	27
Fòrum entara Defensa d'Aran	28
Cinema	29

**ES QUE DESIRIGUEN PUBLICAR ESCRITS O
CARTES D'OPINION EN «ARAN» PÒDEN
PRESENTAR-LES O REMETÉ-LES EN C.
CASTÈTH, 9 DE VIELHA O ENA IMPREMTA
VIDAL.**

JUNTA DE PUBLICACION E PUNTS DE DISTRIBUCION

ARRES

Bar Eth Mirador

AUBERT

Hosteria Dediéu

ARTIES

Parador de Turismo
Don Gaspar de Portolá
Restaurante Montartó/
Hotel Edelweiss

BAQUEIRA/BERET

Estación Esquí Baqueira Beret
Fincas Edelweiss

BETREN

Lavanderia Jonerik - Elurra
Eth Paum - La Huerta

BOSSOST

Bordà Lúsia
Restaurante Portillón
Industrias A. Madrid
Libreria Santamaria

CASARILH

Restaurante Era Torrada

ESCUNHAU

Restaurante «Es Pletieus»

ES BORDES

Bar el Puente

LES

Ajuntament de Les
Escuela de Hostelería
Casablanca
Hotel Europa
Hostal Juan Caneján
Hostal del Isard
Restaurante Los Baños
Modul Serveis

MONTCORBAU

Paté dera Val

PONT D'ARROS

Restaurante Artigané
Restaurante Cal Manel

SALARDÚ

Ajuntament Naut Aran
Hotel Lacreu

TREDOS

Bertomeu Pujol, S.L.

VIELHA

Parador de Turismo
Valle de Aran

PFM - F.E.C.S.A.

La Caixa
Único - Autoservicios
Hoteles Hipic. Baricauba
Serrano, Riu Nere
Bodysport
Apartamentos - Pas d'Arro, 5
Hoteles Urogallo y Túca
Restaurante Neguri
Pastelería Setó
Bar los Pirineos
Winterthur Seguros
Librería Marimanha
Casa Manolo
Restaurante Antonio
Yanna y Bar Vidal
Hostal Turrull
Talleres Seat
Joan Casasayas
Electrónica Perailles
Cárnicos Montgarri
Rest. Gustavo y M.ª José
Hotel Delavall
Rimaya
Librería Ruda

Hotel Adyal Neu

Oficina INEM
Oficina Información y Turismo
Hospital Comarcal-Vielha
Juan Carlos Sedano/Compre Bien
Construcciones Filloy
Cuylas
Codigas, S.A.
Instalaciones Eléctricas Cabalé

BARCELONA

Carfer Saunas, S.L.
Oficina Información Turística

LÉRIDA

Oficina Municipal Turismo

EDITORIAU

Volem rebrembar amplament en aquest numero er aume-
natge aufrít ara memòria de Mn. Jusep Condò Sambeat
(1867-1919), que era Glèisa aranesa hec en Bossòst eth 20
d'Abriu passàt, damb actes religiosi e culturaus enes que
se dèc a conèisher era sua òbra-literaria. Ena gessuda dera
missa concelebrada pes caperans dera Val e es que i an
estat en auança, se passèc a dignificar era sua hòssa damb
era benediccion d'ua naua labada funerària en cementèri
de Bossòst.

Aguesti actes se seguiren per gents de tota era Val, e tan-
ben pes representacions araneses e pera "Escolo deras
Pirenèos".

Es parlaments sus era vida e òbra deth nòste gran poeta,
Mn. Condò que se heren en acte culturau, si alternèren
damb cançons araneses e ua gran estima per part deth
public.

Desiram e demoram que actes com aguest se hesquèn
soent.

EDITORIAL

*Queremos recordar ampliamente en este número el ho-
menaje ofrecido a la memoria de Mn. Jusep Condò Sam-
beat (1867-1919), que la Iglesia aranesa celebró en
Bossost el 20 de Abril pasado, con actos religiosos y cul-
turales en los que se dió a conocer su obra literaria. A la
salida de la misa concelebrada por los párrocos del Valle
y los que han ejercido anteriormente, se procedió a digni-
ficar su tumba con la bendición de una nueva lápida fune-
raria en el cementerio de Bossost.*

*Estos actos fueron seguidos por gentes de todo el Valle y
además de las representaciones aranesas, por la "Escolo
deras Pirenèos".*

*Los parlamentos sobre la vida y la obra de nuestro gran
poeta Mn. Condò que se realizaron en el acto cultural, se
alternaron con canciones aranesas y una gran acepta-
cion por parte del público.*

*Deseamos y esperamos que actos de este tipo se celebren a
menudo.*

VIELLA

LLIBRERIA MARIMANHA

C/. PAS D'ARRO.36

TELEF. 640767

VIELLA · LLEIDA

àrids
excavacions
transports

BARTOMEU PUJOL, S.L.

C/. Sentero, s/n.

Tel. 973-64 58 22

25598 TREDOS-Val d'Aran

Los patés
del
Valle de Arán

DERA VAL

elaboración artesana

Montcorbau · Val d'Aran

Bar LOS PRIVEOS

GRAN SURTIDO DE BOCADILLOS
Y TAPAS VARIADAS

Avda. DETH-PAS D'ARRO, 5 - Galerías Giles - VIELLA (Lérida)

CASABLANCA

BOUTIQUE

Baños, 21
Tel. (973) 64 80 19
LES (Val d'Arán)

HOTEL UROGALLO

* *

VIELLA

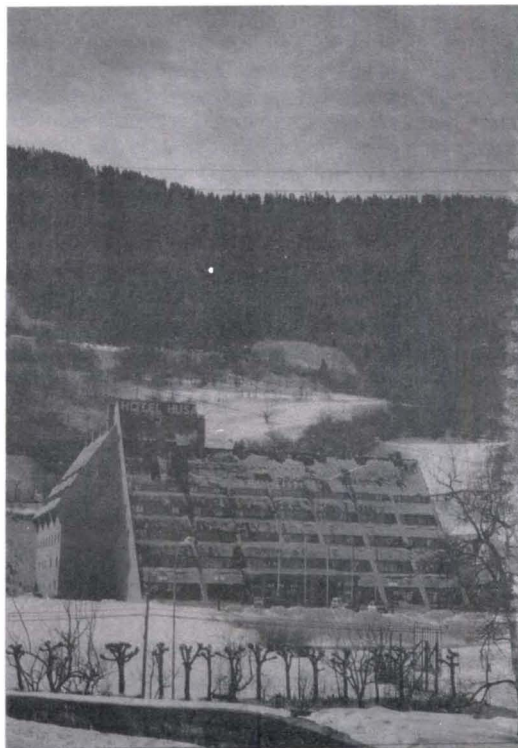
TEL.: 64 00 00 - FAX: 64 07 54

TELEX: 54990

36 HABITACIONES CON BAÑO COMPLETO E HILO MUSICAL.

RESTAURANTE, CAFETERÍA, SALONES SOCIALES.

EN EL CENTRO DE VIELLA, PARKING AL LADO DEL HOTEL.

HOTEL TUCA

* * * * *

BETREN - VIELLA

TEL.: 64 07 00 - FAX: 64 07 54

TELEX: 54990

118 HABITACIONES CON BAÑO COMPLETO, HILO MUSICAL, TELÉFONO AUTOMÁTICO Y T.V.

SALONES SOCIALES, SALÓN DE T.V. CON CANALES ESPAÑOLES Y FRANCESES, SALA DE JUEGOS, BAR, PARKING Y GARAJE INTERIOR.

ARTIES.-En pòble d'Arties s'a adjudicat es òbres deth carrèr de St. Pelegrin.
Ath madeish temps se hè per part de FECSA eth remodelament der enluminat deth pòble.
En Plan d'Obres e Servicis vierà incluidida era urbanisacion dera plaça Major.

ARTIES.-En el pueblo de Arties se ha adjudicado las obras de la calle San Pelegrin.
Tambièn se està realizando por parte de FECSA la remodelación del alumbrado del pueblo.
En el Plan de Obras y Servicios se incluirà la urbanización de la plaza Mayor.

Pujòlo, Arties e Garòs

BETREN.-S'a acabat eth camin d'accès tath nau depòsit d'aigüa d'ua cabuda de 100.000 l. complementari deth que ja i è (500.000 l.). Aguest nau depòsit ja a estat començat en parçan nomenat "Era Clau", e que permeterà un melhor aprofitament d'aigüa entath pòble de Betren enquia era panificadora.

BETREN.-Se han acabado los accesos al nuevo depósito de agua de 100.000 l. complementario al existente de 500.000 l. Este depósito que ya se ha iniciado su construcción en la zona de "Era Clau" permitirá un mejor abastecimiento de agua en la pedanía de Betren, es decir, hasta la panificadora.

Castièro, Marcatosa

LES.-En plen deth dia 31 de març s'aprovèc inicialment modificar es normes subsidiàries d'urbanisme enes sòns articles 70, 94, 100 e 105, e tanben, eth projecte de bases entara unitat d'actuacion UA-3 de Les.

En aguest madeish pòble s'a daurit un viau des dera plaça Querimònia (antic aucider) a Cafisa.

Tanben en Ajuntament de Les, e organizat peth Conselh Escolar, se heren eth 17 e 18 de Mai jornades sus era drogadenença, enes qué intervingueren personalitats en aguest ahèr, coma eth Dr. Freixas, Director de Seccion der Institut Catalan dera Salut.

LES.- En el pleno del día 31 de marzo se aprobaron inicialmente modificaciones en las normas subsidiarias de urbanismo en sus artículos 70, 94, 100 y 105, y también, el proyecto de bases para la unidad de actuaciones UA-3 de Les.

En este mismo pueblo, se abrió un vial desde la plaza Querimònia (antiguo matadero) a Cafisa.

Tambièn en el Ayuntamiento de Les, y organizado por el Consejo Escolar, se realizaron los días 17 y 18 de Mayo jornadas sobre drogadicción, en las que intervinieron personalidades en este tema como el Dr. Freixas, Director del Instituto Catalán de la Salud.

Irissa, Quate Lòcs

PARLAMENT DE MN. J. AMIELL

Amics: Hè plaser trobà-mos en Bossòst, aué, en aguesta hèsta que hè memòria de Mn. Condò.

Era Glèisa aranesa, representada nes sòns caperans, m'a demanat rebrembèssa era persona e era òbra de Mn. Condò. Me hè plaser e me còste, plan que viuer mès enlà d'aguestes montanhes e me hè sènter massa luenh dera Val d'Aran, tà parlar pro ben en aguesta hèsta que mos amasse.

Non hè guaire mès de 7 ans, eth 28 de deseme de 1.982, Mn. Condò ère era persona escuelhuda pera Glèisa d'Urgelh, tà èster aonorat, deuant deth bisbe, des prèstes dera ciutat de La Sèu e de quauqui caperans aranesi. Aqueth dia era figura ère metuda amassa tamb es hemnes e òmes mès notables dera Glèisa urgelhesa.

En aquera ora istòria entà Mn. Condò, jo auí de parlar dera sua persona e des sòns hèts. Agustí lo hègen plan digne der aonor que eth bisbat (avescat) li daue. Jos era figura, plaçada na sala grana dera Casa deth Bisbat, i liegem: «Mn. Josep Condò i Sambeat, sacerdot i poeta aranes».

Non ère aguest eth primèr aumenatge que rebie dempús era sua mort. Ja er en 1925, en Lés, laguens d'ua setmana culturau, Mn. Condò i auéc un lòc assenhalat. Eth sòn car amic Bernard Sarriu lo vantèc deuant es sòns amics, gascons e aranesi, en díder: «Era sua memòria non perirà jamès e d'eth mo'n brembaram tostem». E podem díder, que ara e adès, qu'es aranesi s'an trobat tà hèr cultura, era persona de Mn. Condò, eth sòn gèni, eth sòn esperit i son tostemp rebrembats.

Aué, com jamès, era Val d'Aran, eth pòble de Bossòst, mos apropam ath nòste poèta. Eth ei tà nosati un tèrme, un punt de guarda, un amic e un mèstre, que mos ditz com cau estimar aqueres causes qu'era vida en nèisher mos a dat. N'ei entàs qu'an pensat en eth, en tot cercar eth tralh qu'anèc deishant en toti aqueri lòcs on li toquèc viuer, ena gent que lo coneishec o n'entenec parlar, enes huelhes escrites per eth o en d'autes que ne parlen.

Quan vas apropant-te a ua persona, a man-man que la vas coneishent, a despient d'èster luenh de tu ena istòria, t'identifiques tamb eth, lo ès tòn, son tòn es sòns sentiments, son tues es idèes que lo heren a viuer.

En parlament que hi en La Sèu guardava tres cares de Mn. Condò, parlava a ua representacion dera Glèisa deth Bis-

bat: Mn. Condò: a) Caperan exemplar. b) Escrivan en dues lengües. c) Aranés tostemp.

I a ua cara na personalitat de Mn. Condò, que en tot anà-la coneishent, mès te deishe encamardat, e ei aguest. Estime e se hè de cada lòc on auéc de viuer, per mès qu'engüegèsse era Val d'Aran. Er aranés ei dubèrt a toti, e sap acuelher es manères naues e desparières de pensar o d'èster. Mn. Condò, que portave anima aranesa, se junhie ara gent qu'anave trapant, se junhie ara sua vida, ath sòn pòble, ath sòn parçan e se servirà dera pluma entà didec o hèc a coneisher, siguesse n'Urgelhet, na litèra o na Conca de Tremp.

Es uelhs deth nòste poèta se daurien ara lum dera Val d'Aran a çò d'Antòni de Montcorbau eth 29 de març de 1867. En tot èster crossat pes sòns pairs entenie vielhes istòries, condes e cançons, que dempús entenerie tornades a díder pes uns e pes auti nes longues serades ath cant deth larèr deth huec. Tamb es auti mainatges de Marcatosa pren eth camin dera escòla e dera glèisa tà trapà-se deuant dues persones respectades e un shinhau temudes: eth mèstre e eth caperan. Eth mainatge de çò d'Antòni comence a soniar (saunejar) e vò anar entath seminari tà èster com eth mossen deth sòn pòble, e en Vielha començarà a premanise enquias 15 ans.

Era sua joenessa la passe en La Sèu. Estime aquera ciutat, era sua gent, era sua istòria. Aquiu nèish ath mond des letres, dera sciència, nèish ath servici deth país. A er esperit dubèrt e se met ath cant de toti aqueri que, alavetz, mautaven tà daurir Catalonha ara cultura que hège temps li auie estat negada (remida).

Trobam en joen estudiant un compromés tamb era Reneishença Catalana dera man de: Rubió i Ors, Milà i Fontanals, Mn. Cinto Verdaguer..., arribause enquiath seminari de La Sèu. Luenh ère encara Pompèu Fabra qu'auie de normatissar era lengua catalana, mès er estudiant Condò pren eth camin d'escruièr tostemp en catalan quan hè creacion literària.

Eth sòn maridatge tamb era ciutat dera sua joenessa se trape nes nòtes que se sauven na Biblioteca Nacionau de Catalonha. Son nòtes tà escruièr era istòria de La Seu. Tamb delèri les liegia e i paupava era lardor deth joen estudiant ara ciutat que li ajudèc a èster òme.

Quan es estudiants, en seminari, hègen es sues serades

Eth-paum - La huerta
Restaurant

PLAÇA DE L'ESGLÉSIA S/N.- TEL. 64 09 52 - BETREN - VALL D'ARAN

literàries sabien que podien compdar tamb era ajuda der amic Condò. Quauques mòstres an arribat enquia nosati. E tanben me platz híger, dus estudiants mès, aranesi com eth, l'acompanhauen nes prèmis. En bèra hèsta literària toti tres gesseven aonorats. Eren tamb Condò, Agostin Puyol e Safont, de Bossòst, e Rafèl Nart e Arjó, de Vielha. Tanben aguest harien camin en mond des letres.

Eth joen Condò acabe es estudis e comence a viuer era sua vida de caperan e de poèta. Un poblet, Sallent de Montanisell, l'acuelh com a vicari. Dues ores l'aluenhen deth cu dera val deth Sègre. Servira ara gent tamb ua anima grana. Aquera anima grana que trobam ena poèsia: «La vida d'na Mare». Longa poèsia flocada nes Jòcs Literaris de Lhèida er an 1892.

Era estada de Mn. Condò en Sallent ei cuerta. Passadi dus ans pren un long viatge, deth parçan der Urgelhet enquia Gabassa, en parçan dera Litera. Tres ans i viuerà. Son es ans de hèr projectes, de da-se de còr a tot aquerò qu'eth estime, son ans de semiar es illusions d'un joen qu'a seguit ua longa premanida.

Escriu, da conèisher eth sòn pòble, ei nomenat Sòci Delegat deth Centre Excursionista de Catalunya.

Calie tier junhut eth parçan dera Litèra ath tronc vielh de Catalonha. Mès aguest cornèr, era Litèra, a un parlar tor sòn. Eth lo recuelh e vò deishar per escrit eth parlar dera gent.

Trapam ua mòstra en dus costums o legendes deth pòble de Gabassa: «La brama i els acaments». Portave en sòn còr era Val d'Aran, e comprenie com degun es diferéncias des pòbles que cau suenhar. Tres ans viu en Gabassa e tas darrerries der an 1896 se'n va entà Moro dera Conca.

Ena Conca traparà una bona acuelhuda, parçan gran, ric, tamb gent culturaument cuedada. Eth responerà ara fidança dera gent, e aqui meritarà que sigue coneishut damb eth nòm d'Eth poèta de Moror. Aquíu estimarà era naua tèrra e escriuerà d'era: «Flors velles», «Sant Miquel del Congost», «La cova d'or», «La vila-de-Nou», «Etimologia del Pallars».

Moror non ei pas luenh der istoric castèth e monastèri de Mur. Aquíu, Mn. Condò, en tot guardar tota era Conca, se recuelheve soent. As sòns pès baishave era Noguèra, que li portave eth rebembre fresc e doç deth Plan de Beret. Aquíu pregave e aquíu amassave en sòn ric archiu, nòtes dera istòria deth Pabordat de Mur, qu'aué se sauven tanben ena Bibliotèca Nacionau de Catalonha. Nòtes plan pre-

dades, pr'amor que er archiu de Mur estèc ahlatat ena guèrra deth 1936.

Ena Conca de Tremp acabe ua virada dera vida de Mn. Condò. A dat ara lengua catalana eth sòn trabalh. Aguesta a flocat plan de viatges ath poèta-escrivan. En pògui ans s'a hèt fòrça amics des letres e dera cultura catalanes. S'escriu tamb eri, les dedique es sues creacions.

Eth 31 de mai de 1905, Mn. Condò retrape tà tostemps era Val d'Aran des sòns ans de mainatge e dera sua joenessa. Jamès eth sòn còr s'auie aluenhat d'era; per aquerò eròs recebec era naua de regentar era glèisa deth pòble de Gessa. Se dehòra dera Val d'Aran hec un hilat de relacions tamb òmes des letres e dera cultura catalanes, en arribar ena Val d'Aran cerquèc lèu es hònts que podien dar vida e creishença ara cultura aranesa; cultura e lengua qu'auien pujat Garona ensús.

Un an abantes que Mn. Condò arribèsse na Val d'Aran, Bernard Sarriu hège nèisher era «Escolo deras Pirineos». Eth nòste poèta traparà aquíu eth punt de gessuda deth nau mestier qu'anave a enterprèner.

Es prumèri ans, passadi en gessa, sigueren un doç e caud retrapament tamb era sua tèrra, es sòns pòbles, era sua gent... Longui ans engüejada, era Val d'Aran damb era sua istòria, es sòns òmes e es sòns costums, era sua lengua, es sòns arrius e montanhes, se daurien ath gènit deth poèta que prometie conrespóneras gòis qu'era Val d'Aran volie da-li, en tot estimà-la e cuedà-la com a caperan e com a poèta. Prenarà era pluma, que mos deisharà, com eth ci-sèu ena pèira, eth sòn pensament. Eth pensament deth poèta, responsa arregraída ara sua tèrra, vò arténher temp-si mès enlà d'eth.

Eth a trabalhà na Reneishença dera lengua catalana. Vò, ara, hèr renèisher, hèr grana e fòrta, era lengua aranesa. Cercarà era ajuda que li cau, e anarà na Gasconha, tamb era gent dera lengua d'Oc, que, na persona des felibres, vò gèsser deth sòn massa long qu'a auut de patir. S'en Catalonha es Jòcs Floraus meteuen de hèsta era lengua deth pòble, es felibrejades en País d'Oc tornaven a balhar vida ara sua lengua. Non reussiràn, domatge, com en Catalonha; mès es persones que i trabalhèren: Romanilha, Mistral, Camelat, Perbisc, Sarriu... meriten que ne hem memòria.

Mn. Condò, en sòn temps, en miei des felibres, represente era Val d'Aran; un vielh e polit parçan que eth voler dera sua gent a metut nes braci des reis d'Aragon-Catalonha e d'Espanha. Aguesta emparança reiau, que es aranesi an

Restaurant ERA TORRADA

COMIDAS DEL PAÍS
ESPECIALIDAD EN TORRADAS DE ANCHOAS

Major, s/n. - Tel. 64 11 50

CASARILH

Borda Lúisia

Bar-Restaurant

ESPECIALIDAD EN TAPAS Y
CARNES A LA BRASA

C/. SAN ROC, 2 TELF. 64 82 51 BOSOST (LÉRIDA)

volut, a hèt dera sua tèrra un lòc vedat e respectat ath la-guens dera cultura gascona-occitana e catalana.

Era Val d'Aran, soleta e «separada pes tucs e pes frontè-res de nacion», gelosa d'era madeisha, a suenhat, a defenut era sua lengua; non a pas volut ua auta com a lengua deth larèr e deth carrèr, com a lengua deth mestièr e der amusament. tara Gasconha era Val d'Aran ère un lòc benedit, barrat per ua frontèra, que se tiege luenh deth domeni deth Nòrd, mès qu'aquera.

Mn. Condò quan arribave enes Jòcs Floraus gascons, tamb es sòns papèrs plei de vielhes e polides paraules araneses, aires vielhs e nauí arribauen tanben mès enlà deth Pònt de Rei. Atau ac ditz ara lengua gascona:

Dauris-me es Jòcs Floraus, germana mia
e dèisha-me-i entèner quauque cant.
S'ac hèges, oh, que gròssa me'n haria
de poder anar damb tu d'aué endauant.

Mn. Condò ei eth puntèr d'ua grana òbra. Se trape solet. En ua tèrra varèta, que demore era cuelheta, a d'ensocar e laurar, virar e semiar. Er aranés qu'entènie parlar a totes ores, es memòries de mainatge reviscolades, era istòria, es costums, es tradicions, er embelinament des pòbles e des paisatges dera Val, èren tota ua hònt d'inspiracion. E tot aquerò sonque podie èster escrit na sua lengua, donc era sua tèrra «a un lenguatge tot sòn, sòn solet».

Eth nòste poèta cante era lengua. Era lengua ei eth present mès predat dera Val d'Aran, lengua umil, petita, totemp estimada pes aranesi, desbremhada e desconeshuda pes que non ne son. Eth poèta vò que dèishe «era cunhèra», que se hèsque grana e fòrta. Atau se presente nes Jòcs Floraus de Bolonha:

Jo sò ua nimfa qu'a ben pòga estona
qu'è baishat dera fresca Val d'Aran
tà demanar ara brava gent gascona
que me daurisque es Jòcs Floraus d'enguan.

Eth nòste poèta cante era lengua. Era lengua que, Garona enjós, tamb era de bracet, dèishe era sua Val, trista e desesperada, mès passat eth Pònt de Rei:

Quan parlar era gent enteni,
tot eth mèn amor les dongui
e contenta entre eri estongui
e les comenci a parlar:
Gascons de França e d'Espanha,
visca era lengua gascona,
mentre jo serè Garona
eth gascon non morirà».

CÀRNIQUES i EMBOTITS

MONTGARRÍ

Ci. Deth Casteth, 8 Tel. 64 09 59 25530 **VIELHA** (Val d'Aran)

Eth nòste poèta cante era tèrra. Era tèrra aranesa que:

«En veí-la cèu e tèrra s'èstonèren;
li meteren eth nòm de Val d'Aran,
hènt-la reina de tot eth Pirinèu.
Li dèc nau bèri arrius tà aleità-la
montanhes nautes, mines, bòsqui... ròses e fruts.

Eth nòste poèta cante era istòria, es legendes, es costums qu'aumpliren es longues serades d'iuèrn des sòns ans de mainatge. Cadua des huelhes escrites ei un bèth cant a un bocin dera vida des òmes dera Val d'Aran.

Era novèlla «Sang nòble, sang deth pòble» cante era fidelitat qu'ei era bona noblessa dera gent, luenh des titols qu'era Val d'Aran jamès a volut.

Era petita òbra «Era caritat» ei rebrembança des sòns ans de mainadesa, quan en Marcatosa arribèren quauqui aragonesi qu'auien de víuer dera aumòina.

Tota ua profecia ei era novèlla «Era isla des diamants». Mn. Condò auie vist ara mieitat des aranesi anà-se'n dera Val d'Aran entàs prumeries deth sègle. An d'anar cercar eth pan luenh de casa sua. Mès er aranés non pòt desbrembar era Val d'Aran, la pòrte na sua memòria, en sòn còr, e luenh ne bastirà ua de pariona, tamb es sòns 32 pòbles, glèises e campanaus. Aquesta naua Val d'Aran ère un desir ruent de dà-la a conèisher, de bastir un camin, eth tunèu que mos dauririe tamb er aute costat des Pirinèus. E acabe atau era novèlla, ua profecia que nosati auem vist acomplida: «E me'n tornè credent qu'aguesta isla arribarie a èster un jardin d'Espanha, plen de flors e de fruts. Pèrre didie tot soent que s'es riquesses podessen èster espleitades (explotades) pes madeishi aranesi, era Val d'Aran serie era vertadèra isla des diamants».

Era òbra escrita de Mn. Condò vò arténher toti es parçans literaris: era poèsia, era novèlla, eth teatre, eth conde, tanben cançons musicades. Volie dar ara sua lengua es formes naues e bères tà presentà-se, a despient que siguesse era germana (fraia) mès petita des lengües catalana e gascona.

Se na Gasconha, un an e un aute, hège a conèisher era sua lengua com un felibre mès, nes sues hèstes floraus, calie tanben daurir pas e arribar ath moth madeish d'aquerò qu'auie dat vida ara reneishença catalana: es Jòcs Floraus de Barcelona.

E atau er an 1915, nes ueit trabalhs flocats, on i trobam es nòms des catalans: Frederic Rahola, Apel.les Mestres, Lluís Valeri... i trobam eth nòm de Mn. Jusèp Condò, damb un

GUSTAVO Mª Jose'

**Boutique
PETIT GOURMET**

*Pas d'Arro (Sapporo)
Tel. 64 17 87*

**Restaurant
ERA MOLA**

*C/. deth Marrec
Tel. 64 08 68*

VIELHA - VAL D'ARAN

prèmi extraordinari ath poèma «Era Maladeta, legenda aranesa». Poèma d'ua grana inspiracion. Er indondable gigant Còrdehèr, e era doça Blancaflor, reina bona e adorada deth Plan de Beret plora eth sòn malur, deuant eth delèri deth gigant d'aué-la com a hemna. Un aumoinaire misteriós a qui eth gigant non daurís eth sòn castèth, ei acuelhut na petita cabana d'un pastor. Totun, un fòrt pericle des hè es arramades deth gigant. Blancaflor ei sauvada. Es dus cants de Blancaflor an ua grana nautada lirica e bocollica. Atau cante en Plan de Beret:

«Qu'alègre ei era vida n'aguesta montanha!
que clarent eth dia, que doça era net!
Aciu me crossèren aguesti docí aires
de ma trena vida enes vint ostius,
tot alimentà-me d'onades de flaires
de flors e blanius.
Ta tota ma vida te voi per cunhèra,
flairosa montanha, bèth Plan de Beret...!
Quan a tocar entenes ma ora darrèra
te voi peth mèn lhet.

Mn. Condò se sentie tostemp joen tath sòn trabalh. Un dia e un aute, dera sua pluma anauen neishen bèri escrits aranesi: «Un hilh que, luenh dera Val d'Aran, escriu a sa mair; eth campanau o eth om dera plaça que rebremen era istòria qu'an vist colar as sòns pès, o eth pastor que «peth ser salute es polides estèles e peth dia convèrse damb eth can e es oelhes».

Mn. Condò dempús de 14 ans de retrobar era Val d'Aran, mès que jamès ei premanit e sen eth besonh de tirar endeuant era sua òbra. Mès ua dura malautia li harà deishar era pluma. Vint-e-sies dies abantes dera sua mòrt, des Banhs de Tredòs estant, on cercave guarir eth sòn mau, escriu ath sòn car amic Sarriu ua senhalada e sentuda carta: «... a mès dun an que sò malaut e sense fòrces tà escriuer e liéger arren. Non me trapi tamb fòrces tà acabar eth vòste trabalh; ja s'aurie acabat era mia mission en mond des letres. Diu non ac volgue».

Eth 5 d'agost morie aci en Bossòst as 52 ans. Hem sues es paraules que ditz na mòrt de Pèir Sarriu: «Eth temps non borrarà dera tua memòria çò qu'as semiat, que nosati cuelhem».

Gessa, Salardú e Bossòst, Mn. Condò non ère solet eth poèta. Ere tanben eth caperan, er òme de Diu, que parlave d'amor, de perdon, de caritat. En autar o na trona des glèises d'aqueri pòbles, era paraula de Mn. Condò ère era mès polida poèsia, donques hège nèisher Diu en còr

d'aquera bona gent. Eth ac auie dir: «Ua ròsa polida ei era caritat, en còr de Diu neishuda en mond s'a trasplantat».

Tanben a toti es caperans mos deishèc era sua paraula sabenta en un libe on s'arremassen longues estones de plegària e d'estudi que eth hec sus er evangèli. Aciu en Bossòst eth bisbe Ramon Iglesias, qu'auie estat com a caperan vicari nes parròquies de Vielha e Bossòst es darrèri ans dera vida de Mn. Condò, didec, ans mès tard, ena glèisa deth vòste pòble: «Me senti aunorat en parlar aci, ath pè der autar, on Mn. Condò a pregat damb era sua paraula sabenta e pietosa».

En hèr, aué memòria de Mn. Condò non voi pas acabar sense rebrembar a tanti qu'an sauvant e metut ben nauta era figura deth nòste poèta:

— Ara «Escòlo deras Pirineos», as sénhers Jullo e Ivona Ponsolle, qu'an hèt plan entà cercar, salvar e dar a conèisher a Mn. Condò.

— Ath Sr. Llorenç Sánchez i Vilanova, dera Poble de Segur, que hè quate ans volec híger ara lista des òmes distinguits deth Pallars ath poèta e rictor de Moror, en tot escriuer era sua biografia e en publicar ua part dera sua òbra literària en catalan.

— Ath Bisbat (Avescat) d'Urgell, en nomenà-lo laguens des òmes notables dera Glèisa urgelhesa.

— Ath Centre de Normalizacion Lingüística dera Val d'Aran e as màstres dera Val d'Aran, a toti es que n'aguesti ans de bèth redreçament dera nòsta lengua assenhalen a Mn. Condò com ua lum a seguir.

— Ath pòble de Bossòst e as caperans aranesi, que tamb aguesta hèsta mos datz a toti, e subertot as joeni e as mainatges dera vòsta vila e de tot er Aran, eth rebrembe d'un òme e d'un temps que mèrquen era nòsta istòria.

Bossòst a dat tà tostemp ath sòn rictor e ath nòste poèta un bocin de tèrra, qu'aué auem dignificat e enflocat. Lo volem salvar com un lòc sagrat dera nòsta Val d'Aran.

E acabi en tot entèner eth poèta que hè sues e mos ditz es darrères paraules d'un cant qu'era sua mòrt arturèc, eth cant der om dera plaça de Bossòst:

Ací é quedat enamorat deth pòble,
ací é quedat deth pòble benedir».

Bossòst, 20 d'abriu 1990

CARFER SAUNAS

- saunas para jardín
- saunas para interior
- productos para saunas

CARFER SAUNAS, S.L.

Av. Aristides Maillol, nº7 C-2.2ª

Tel. (93) 334 11 16
Fax: (93) 334 01 85

08028 BARCELONA

PARLAMENT DE FREDERIC VERGÉS

Se campam tamb atencion eth camin literari de Mn. Condò, veiram que ena tempsada qu'estèc dehòra de sa tèrra mairau,, tota era sua creacion literària estèc hèta en catalan, mès tanlèu torne entara Val d'Aran en an 1905, adòpte sa lengua mairau entàs sòns escrits, e açò ac hè tamb ua finalitat, e plan segur: era de dignificar e amorar eth lengatge deth sòn pòble e qu'ei ath masdeish temps era des sòns feligresi. Ara ben, quin estèc eth motiu d'aguest cambi? Per qué non seguic en escriuer en catalan? Entà arrespòner ad açò, creigui d'ua simpletat d'ider qu'estèc eth hèt de tornar entà casa sua, creigui que prumèr de tot siguec mès lèu per hèt de coincidir era sua arribada tamb eth movement deth felibratge ena Occitània der estat francés. Tamb F. Mistrau, Romanilha, Perbòsc, S. Palay, Filadelfa de Gèrda, eca., mès subertot pera sua amistat tamb B. Sarriu, fundador dera «Escòla ders Pirenéos», on traparà er ahiscament de besonh entà sajar de seguir eth tralh des escrivans e intellectuauus occitans der aute costat dera termièra politica.

Mn. Condò entà amiar tà deuant aguest ahèr, ahèr plan penible, pr'amor que coma ditz Mn. Jusèp Amielh en prolog deth libe «Mn. J. Condò e Sambeat, una figura destacada de la cultura aranesa»: «Mn. Condò ei eth guion d'un trabalh gigantesc», donc, eth camp literari laguens dera Val d'Aran ei tot a hèt varèt, mediu, arrés l'a laurat, arrés l'a trabalh, arrés ne tansevolhe s'a arturat entà hèr quauquarren, ei donc solet, a de daurir camin com aqueth qu'a dé hèr rota en celh dera nhèu entà poder caminar, e era nhèu deth nòste escrivan qu'ei eth vocabulari, que son es formes gramaticaus a emplegar, qu'ei era pròpia grafia, eca. e tot açò qu'ei ua nauetat entada eth.

Eth pensament d'un escrivan o poèta ven reflectit en aquerò qu'escriu, e tà coneishec sonque cau qu'espepidar a plaser, doçaments, sense èster pressat, es frases, es mots semiats e escampilhats ath long deth tèxte.

Toti o plan lèu toti auem aprenut de còr bèra qu'auta des sues poèsies, auem liejut quauqua òbra narratiua, mès mos auem jamès arturat entà campar es arraïcs, eth per qué d'aquerò qu'escriuec? En cadua des sues poèsies embarrre un gòi o ben ua hortor e chagrin intèrn, neishuts deth sòn laguens plan coma aranés, plan coma òme de glèisa.

Atau se volem hèr ua uelhada a quauqua òbra sua, ne podem trèir un coneishment dera nòsta societat dera prumeria de sègle. Per exemple, autant ena «Era Caritat» e «Er aumoinaire», son un miralh dera existència de praubigandiers en cercar era biòca de pòble en pòble, tamb es sòns patiments e gòis, e ath madeish temps com èren visti pes auti qu'auien quauquarren, eth compadiment, er amor, en ua paraula, era caritat des madeishi aranesi envèrs ad aguesti malerosi.

Ena «Era isla des diamants» non desbrembe pas era espia des guèrres coloniaus de Cuba e Filipines, contra er imperialisme ianqui, donc tanpòc desbrembe Mn. Condò que eth percentatge de soldats aranesi que i lutèren ei eth mès naut de toti es partits judiciais der estat espanhòu.

Mès en aquerò que subergés Mn. Condò e que shurme tamb tota era sua possa qu'ei eth hèt d'arreconéisher era filiacion lingüistica der aranés e ac hè tamb mestritge e elegància en sa cançon deth Garona:

DEIXI EL SEU CONFORT A LES NOSTRES MANS

CODIGÀS, S. A.

INSTAL·LACIONS DE
CALEFACCIÓ I GAS

ESTUDIS D'ALT
RENDIMENT PER A
ESTALVI D'ENERGIA

C/. Closes, s/n.
Telf. 64 15 21
25530 VIELHA

CENTRAL:
C/. Vallcalent, 73
Telf. 26 29 66 - Fax: 26 26 32
25996 LLEIDA

NO HO DUBTI. DEMANIN'S PRESSUPOST. ENS AVALEN 25 ANYS D'EXPERIÈNCIA

Unico

AUTOSERVICIOS

JUAN RIU

C/. Mayor, 14 - Tel. 64 00 57

C/. Anglada, s/n. - Tel. 64 10 54

C/. Pas d'Arró, 48 - Tel. 64 10 56

VIELHA - Lérida

SERVICIO - CALIDAD - PRECIO

HOTELES

HIPIC SASCUMES

BARICAUBA

SERRANO

RIU NERE

* *

☎ 64 01 50 - 64 08 88

VIELHA - VALLE DE ARAN

Quan eth Pònt de Rei trauèssi
que'n sò de desesperada,
en vedé-me desterrada
dera mia nacion!
Mès de còp me reviscolì,
recupèri era alegria
e me tròbi en casa mia
en sènter a parlar eth gascon.

e açò madeish mos ditz ena poèsia: «Era lengua aranesa»:

De ta madeisha mair sò era hilha
e parenta tamb tu, tant com se pòt;
e sabent que ès era pobilha,
è baishat entà demanà-te eth dòt.

Mès tanben mos hè saber eth dolor que shurme deth sòn
còr, frut dera incomprenança, dera intolerància, dera edu-
cacion, dera manca absoluta de respècte ath mès fèble,
des leis neishudes dera fòrça bruta e non pas dera eguali-
tat de dreus e déuers, e açò qu'ei remercat ena pèça de
«Era lengua aranesa».

Ja n'èstat pro de temps, ja, d'embarrada
en aguesta cunhèra a on sò neishut!
Qui sap es còps que m'è vista ensultada
s'atau com sò, de casa, jo è gescut!

Mès Mn. Condò ei un òme que cre en òme, que cre en
aqerò qu'ei e en aqerò que hè e pr'amor d'açò sage tamb
era sua pluma d'ennautir e dignificar era lengua dera tè-
rra, era lengua des sòns pairs-sénhers, mès totun arreo-
neish era opinion d'aqueri que taxen ara lengua deth país
de mau engiponada, de mau entèner e de mau aprèner.

Deuant d'aguesti, Mn. Condò non pèrd pas era sua alend,
sap plan quin ei eth camin entà hèr capvirar eth pensament
d'aguesti e demostrà-les tot eth contrari, tad açò a cercat
atrapat era amistat de persones implicades en felibritge
gascon e per miei d'aguesti introdusis er aranés enes cer-
tamens literaris convocats peth madeish, tamb era fin de
cuedar, enriquir e mestrejar sa lengua mairau:

Mès ara que ja me hèsqui fòrta e grana,
sense pòur tà anar còrrer mond me'n vau...
e pensi qu'ad aguesta ta germana
lengua gascona reberàs com cau.

* * *

Daurís-me es Jòcs Floraus, germana mia
e dèisha-me-i hèr entèner quauque cant
S'ac hèges, Oh! que gròssa me'n haria
de poder anar tamb tu, d'aué en dauant!

Aguest tralh que dauric eth poèta a d'èster contunhuat per
nosati aué mès que jamès, donc, seram aqerò que basti-
ram, e es enemics nòsti, autat de laguens coma de de-
hòra, son força, mès tietz compde, qu'an deuant nòste tot
un rosari de bones paraules, mès non son ua auta causa
que lops caperats tamb pèth de oelha.

Plan per açò aranesi toti, aranesi de sang e aranesi de còr,
aranesi de hèt e aranesi d'adopcion, gascons toti, occitans
toti, demorem fiers, estimem era nòsta pròpia istòria, era
nòsta pròpia cultura, era nòsta pròpia lengua e eth nòste
pròpi pòble. Plan que, se non sabem pas d'a on viem e
se qu'èm, non podem pas saber entà quina direccion auan-
çam e açò que volem auer e èster.

Sonque un pòble conscient dera sua originalitat e dera sua
individualitat, que pòt demanar de papèrs parioni tamb eth
des auti pòbles. Sonque un pòble qu'estime eth sòn país,
que pòt estimar es auti pòbles, sonque aqueth qu'aprecie
era sua libertat e era sua independéncia ei capable d'arres-
pectar era libertat e era independéncia des auti.

Ena epòca d'aué dia, quan es grani monopòlis economics
sense bric de personalitat, sagen a transformar es nacions
e es òmes en robòts, a uniformisar non pas solet es sòns
gusti, mès tanben es sòns sentiments, quan pertot ei esta-
da desacadiada ua grana agression ideologica e culturau
cosmopolita, cau prebotjar, cau premòir era defensa des
tradicions istoriques e des valors progressistes nacionaus
e dera composicion psiquica particular de cada pòble,
pr'amor qu'aguestes son e constituissen es hònts perma-
nentes des fòrces espirituaus qu'amien entà deuant eth
desvolopament de cada nacion e de toti amassa.

Creigui, aunèstament que Mn. Condò atau ac sentec, e atau
mos ac deishèc ena sua òbra:

Eth parlar que jo vos dèishi,
com ua pèrta sauvatz-lo,
com un bèth jardin, sauclatz-lo
Non cambietz! TOSTEMP GASCONS!

□ JAUME VILA SL
□ **INTERIORISME**

**INSTALACIONES HOTELERAS
EQUIPAMIENTOS COMERCIALES
PISOS - TORRES - APARTAMENTOS
TALLERES PROPIOS
PRESUPUESTOS SIN COMPROMISO**

Plza. Dr. Letamendi, 30 pral. 1.ª - Tels. (93) 451 04 47 - 451 09 24 - 08007 BARCELONA

ESCOLO DERAS PIRENÉOS

Societat Pirenéca reconeguda d'utilitar publico
 Foundado per Bernat SARRIBU, en 1904

Sièti Social

'Le Prieur'

31420 SAINT-ANDRÉ

C.C.P. Toulouse 1485 44 C

Tél. 61.98.92.26

ET PRÉSIDENT :

Saint-André' le 14/4/90

à Messen Juan Caseny
en Vielha

Jules et Yvonne Ponsolle,
 President e- Secretari Général dera
 'Escolo deras Pirenéos arremercièn Messen Juan
 Caseny dera suo embitacioun adj Cumentatge
 a Messen Condo e qu'arregrèton hert de
 nou pas ponde' i-este pramon qu'era
 lou santat nous las ac permet.

Que cargon era Presidento dera Arecat
 (Escolo deras Pirenéos), S^{ra} Teresa Campà e tabé'
 et son Secretari jef Montoya que hèn partido
 det Counsell dera 'Escolo deras Pirenéos,
 d'arrepresenta- les ara Ceremounio en auron
 de Condo-Sambeat, en Bousost, et 20 d'aqueste
 mès, enta hi sabé' que, coumo toustem,
 lolen qu'era suo grafio sio arrespectado,
 sense cap de cambiament, coumo ac boulio
 Bernat Sarriu.

Bous diden "Bouno Hèsto" e bous
 saludon couraloment.

J. Ponsolle

J. Ponsolle

Compendatge dera fleisa pranesa a

Jossep Josep Condo Lambert
(1.867-1.919)

Bosost, 20 Abril 1.990

INDUSTRIAS

ANTONIO MADRID PAGAN

TRIPAS PARA EMBUTIDOS Y SUBPRODUCTOS CÁRNICOS
COMERCIO EN GENERAL
IMPORTACIÓN/EXPORTACIÓN

Tels. 64 82 36 y 64 82 20 - 25550 BOSOST
(Valle de Arán - Lérida)

SEAT

Automóviles Folch

Avda. Marcatosa, s/n.

☎(973) 64 01 86

64 01 27

Avda. Castiero, 18

64 17 49

25530 VIELLA (Lérida)

Intervenciùn en Acte-Humenatge a Mn. Condó de Teresa Campá Presidenta dera A.R.E.C.A.T.-Escola des Pirineus en representaciùn de Julò è Yvonne Ponsolle President è Secretari General dera 'Scolo deras Pirineos. Bussòst 20 d'abriu det 1.990

Cum purtaveu dera Escola des Pirineus, felicitè ara Glèisa Aranesa è li dungui es gracies pera invitaciùn recebûda è per haue hèt possible aguesta realitat.

Repetisqui et desitg de que sigue cunservada ûa des mès granes riqueses que hauem è que ei era nosta lengua, pulida, armuniusa, è que estimam. Hauem de èste sabedús è dignes de era è defensa-la.

Dungui tabé es gracies a tuti es que hauets assistit a d'aguesta hèsta tan aranesa, perque dam era vosta presència l'hauets hèta mes grana è bera.

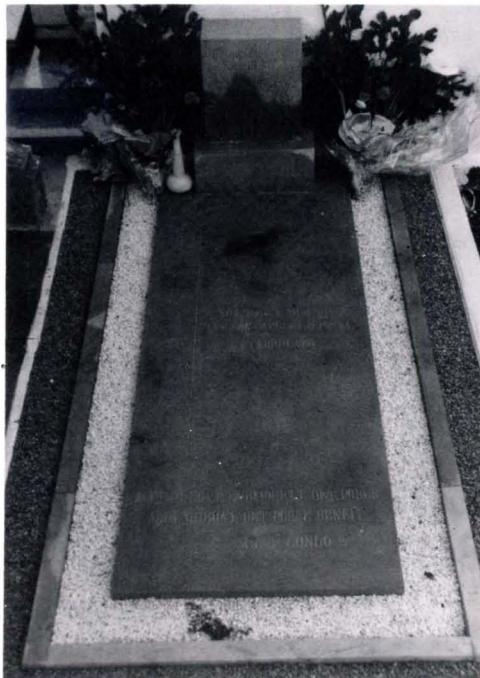
Actes cum aguest, les haurièm de hè mès suen.

Ta acabá, vus digui adieu ja que poca causa mès pugui ahige, pera mia part a lu que vus ha dit Jep Montoya, mès vuleria hè ûa recumanaciùn. Hauem de pensá que era nosta lengua, et dia de demán, será lu que nusati haguesquem hèt de era.

Musén Condó mus ha ensenhat se cum la cau tratá è manejá.

Imitem-le.

(Grafia non normalizada)

BODYSPORT

Mestre Nicolau, 13 bis
Tel. 200 26 11
08021 BARCELONA

Apart. Sapporo II
Tel. 64 04 44
VIELLA (Vall d'Aran)

Artigané

Restaurant tipic aranés

ESPECIALITATS ARA BRASA
OLLA ARANESA, CIVET, GIGOT

Tel. (973) 64 01 89
PONT D'ARROS

Val d'Aran (Lleida)

Camping ARTIGANÉ, Bungalows, Piscina climatizada

Joan Casarayas

Roba i Calçat

Vielha - Tel. 64 15 03
Baqueira - Tel. 64 58 81
VAL D'ARAN

Intervenciún en Acte-Humenatge a Mn. Condó Sambeat de Jep Montoya, Secretari dera A.R.E.C.A.T. - Escola des Pirineus en representaciún de Julo è Ivonne Ponsolle, President è Secretari General dera 'Scolo deras Pirineos. Bussost 20 d'Abriu det 1990.

¡Amics!, ¡Aranesi tuti!

Felicitam è agraim ara Glèisa Aranesa et brembassen d'aguest Aranés Ilustre que tanta personalitat demustrèc aután cum capelhá, persuna è literat.

Aguest ei ún acte que bèt tens hauesse calût hè, mès jamès ei tard quan es causes arriben è ahué ei ún gran dia tara Val d'Aran è tas Letres Araneses. Ei dumatge que hi haje poc d'escrit en aranés mès lu que hi ha ac cau cu-neche, estudiá è saubá cum ún tresor, sense desbrembase de seguí escriuen è crean.

Nusati, Teresa Campá è ju hèm aci en representaciún de Mussú è Madame Julo è Ivonne Ponsolle è tabé dera 'Scolo deras Pirineos.

A d'aguesta entidad, tuti es Aranesi, cuma buni Aranesi l'hauem d'estimá è respectá. Ei gracias a da era que ei sabuda tuta era obra en aranés de Musén Condó.

Nusati hauem hagût era sort d'haué en es nostes mas aqueri manuscrits ajaunidi pet tens. Vus dideriem que ùa sensaciún dificil de descriure cur per esquiás quan se lejen aqueres linees escrites dam letra petita è traç firme, plees de lirisme, sabiduria è sentiment.

Era Escola en an 1981 amassèc tuta aquera obra en aranés è la publiquèc en ùa pulida encuadernaciún. Gracias as Ponsolle è ara Escola ahué per ahué ac hauem tut cum-pilat è pudem haué et plasé de lejec.

Brembem-mu'n tabé del Grup de Teatre de Lés, que amassa dam era Escola des Pirineus hèt tens ha, jugueren en aranés era obra de Condó «Era Caritat» atau cuma dautes peces dauti autús gascús. Es dinès d'aqueres entrades ajûdèren a pagá era prùmera publicaciún dera numenada obra.

Nusati cum membres dera Escola è cunselhès dera madecha hauem era comisiún per part det President è det Secretari General de he-vus arribá era firme voluntat de que era grafía de Condó sigue arrespetada tant cum ac vulie et madech Condó atau cum Bernat Sarrieu è per tant era Escola dera Pirineos. Brebem-mu'n d'aqueri versi dera cançún dera Garuna è que diden atau:

«Et parlá que jou bous dèchi,
Coum ua perla saubats-lou,
Coum un het jardín, sauclets-lou...
Nou cambiets!... ¡Toustem gascous!».

¡Aranesi, Amics!

Acabaré dam ùa reflecsiún prununcián aqueres paraules dites per Musú Julo Ponsolle en Vilac en an 1976 en Prù-mé Cuncûrs Literari Aranés è que didien atau:

«¡Aranesi!...
Mus cau saubá
era nosta lengua,
era nosta cultûra,
è 'ra nosta libertat!»

(Grafia non normalizada)

Con Reservados de 4 a 6,
y de 12 a 15 personas

Restaurant Es Plefieus

Carretera de Viella a Baqueira Tel. (973) 64 07 90
ESCUÑAU · VALL D'ARAN · LLEIDA

ELECTRONICA

M. PERALES

IMAGEN Y SONIDO - TV -
EQUIPOS MUSICALES - ANTENAS COLECTIVAS
TV SATÉLITE - REF. VIDEO PROF.

PAS D'ARRO, 54 (APARTAMENTOS SAPPORO III)
TELÉFONO 64 15 60 VIELHA
TELÉFONO 64 16 11 ARTIES

Restaurant

CAL MANEL

Ctra. a Francia, Km. 6 25537 PONT D'ARROS · Lleida

RINAYA

TODO EN

ARTÍCULOS

DE

DEPORTE

Av. Pas d'Arrò, 38 (Galerias)
Tel. 64 16 58 25530 VIELLA

VAL D'ARAN
LAVANDERIA TINTORERIA
LIMPIEZA EN SECO PRESSING

Jonerik

COMPLEJO

ELURRA

¡ ENTREGA RAPIDA !

TODO TIPO PRENDAS DE VESTIR

- ANORAC'S, TRAJES SKI...
- LENCERIA
- COLCHAS
- CORTINAS
- MANTAS
- ALFOMBRAS
- MOQUETAS
- SACOS DE DORMIR, ETC.

La limpieza en seco,
el principio de su
Elegancia.

RECOGIDA Y REPARTO A DOMICILIO

¡ CONSULTENOS !

TELEFONO 64 09 54

TODO EL AÑO A SU SERVICIO

FECSA AL CORRIENTE

ABRIL 1990

Situación de los embalses de FECSA

Las reservas de agua alcanzan el 39,70 % de la capacidad total

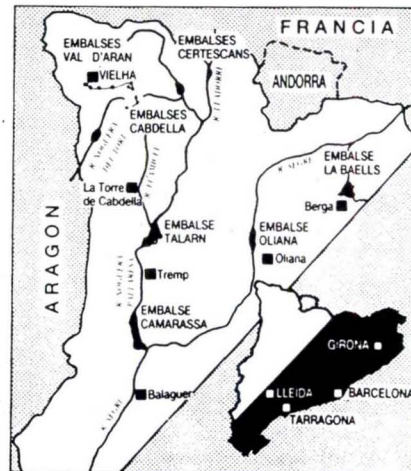
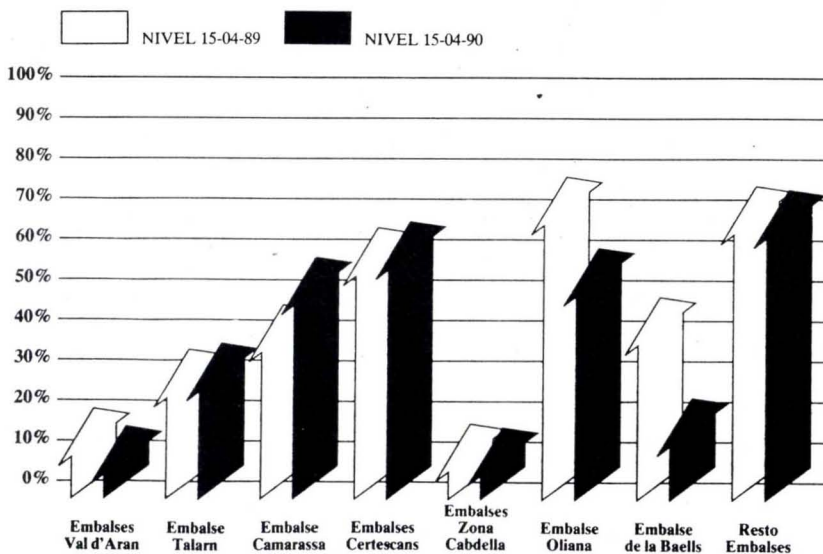
Las reservas de agua de los embalses del subsistema FECSA (FECSA, Fuerzas Hidroeléctricas del Segre, Productora de Fuerzas Motrices y Unión Térmica, S.A.) se situaron, a 15 de abril, en un 39,70 % de su capacidad total frente al 44,94 % al-

canzado en igual fecha del año anterior. Las precipitaciones en forma de lluvia que se han registrado recientemente han tenido una incidencia nula ya que el volumen de agua acumulada en los embalses continúa con su ritmo descendente hasta al-

canzar el porcentaje registrado en esta fecha.

La energía que podrían generar estos embalses, de acuerdo con las reservas de agua detalladas en el cuadro adjunto, sería de 195.305 Mwh (Megawatios/hora).

Embalses	CAPACIDAD ÚTIL MAX.	RESERVA 15-04-89	% DEL MAX.	RESERVA 15-04-90	% DEL MAX.
DATOS TOTALES	657,462 Hm³	295,445 Hm³	44,94 %	260,988 Hm³	39,70 %
DESGLASE POR EMBALSES					
Embalses conjuntos del Val d'Aran	22,500 Hm ³	3,833 Hm ³	17,04 %	3,056 Hm ³	13,58 %
Embalse Talarn	196,900 Hm ³	64,556 Hm ³	32,79 %	67,163 Hm ³	34,11 %
Embalse Camarassa	112,600 Hm ³	49,959 Hm ³	44,37 %	63,427 Hm ³	56,33 %
Embalses Certescans	16,300 Hm ³	10,422 Hm ³	63,94 %	10,582 Hm ³	64,92 %
Embalses conjuntos de la zona de Cabdella	55,600 Hm ³	8,106 Hm ³	14,58 %	6,818 Hm ³	12,26 %
Embalse Oliana	101,100 Hm ³	77,555 Hm ³	76,71 %	59,573 Hm ³	58,92 %
Embalse de La Baells	115,440 Hm ³	53,776 Hm ³	46,58 %	23,441 Hm ³	20,31 %
Resto de embalses	37,022 Hm ³	27,238 Hm ³	73,57 %	26,928 Hm ³	72,74 %

SAINT-BERTRAND-DE-COMMINGES

PREMIERS PROJETS PRINTEMPS-ETE 1990

1er avril: Pèlerinage des lycées de la Haute-Garonne.
29 avril: Fête de la manifestation de Saint-Bertrand.
20 mai: Visite des anciens du Chantier 26 (le Chantier 26 fut cantonné en son temps dans la région de Saint-Bertrand).
8 juillet: Mémorial de la suppression de l'évêché de Comminges (avec le Père Rocacher).
5 août: Messe de Nicolas Lebegue avec M. Chapuis, Edwige Bourdy, les chœurs d'Ozon.
15 août: L'Assomption avec J.P. Brosse, a l'orgue.
26 août: 9e centenaire de Saint-Bertrand avec l'évêque de Langres et pèlerinage à Bonnefont.
16 septembre: Messe avec les chœurs grégoriens de Tarbes.
 Comme les années précédentes, nous attendons plusieurs chorales et les interventions des Pères X. Recroix, D. Busato, R. Palacin, de MM. Pierre Gérard, Jean Castex...
 Au grand orgue: G. Vergé-Borderolle, Elisabeth Amalric...
 Sans oublier notre sortie en montagne avec Pierre Billon, le Docteur Duran et Serge Launay.

Pour toute information, appelez-nous au 61.95.81.20

Sortie de la messe dominicale... en 1901 !

FESTIVAL DU COMMINGES

Programme - Saison 1990 (25/01/90)

Samedi 14 juillet - Saint Bertrand: Alessandro Murari, orgue (Couperin, Gabrieli, Bach); Carole Delaporte, soprano; Cécile Périn, soprano; Eric Lebrun, orgue (Couperin, Marchand, Campra).

Mardi 17 juillet - Saint Bertrand: Jean Costa, orgue (Franck, Alain, Marty, création mondiale).

Vendredi 20 juillet - Valcabrère: Duo de chant, Valérie Chevalier, soprano; Béatrice Uria-Monzon, mezzo; Jeff Cohen, piano (Mozart, Bizet, Massenet, Menotti).

Lundi 23 juillet - Montréjeau: Paul Badura-Skoda, piano (Schubert).

Jeudi 26 juillet - Valcabrère: Ensemble Organum, chants de l'Eglise de Rome (période byzantine).

Samedi 28 juillet - Valcabrère: André Stricker, orgue (J.S. Bach).

Dimanche 29 juillet - Valcabrère: Stagiaires de l'Académie, orgue et chant (musique allemande).

Mardi 31 juillet - Saint Bertrand: Elisabeth Amalric, Elisabeth Adamczyk, orgue (Clerambault, Bach, Messiaen).

Vendredi 3 août - Saint-Gaudens: Tereza Zylis-Gara, soprano; Christian Ivaldi, piano (Tchaïkovski, Rachmaninov, Moussorgski).

Dimanche 5 août - Saint-Bertrand: Messe de Nicolas Lebegue, chœur de l'abbaye d'Ozon, Michel Chapuis, orgue; Edwige Bourdy, soprano.

Dimanche 5 août - Saint-Bertrand: Stagiaires de l'Académie, orgue et chant (musique française).

Lundi 6 août - Saint-Bertrand: Michel Chapuis, orgue (musique française).

Mercredi 8 août - Valcabrère: Jean-Patrice Brosse, clavier (J.S. Bach).

Vendredi 10 août - Valcabrère: Lucia Popp, soprano; Irwin Gage, piano (Strauss, Schumann, Schubert).

Lundi 13 août - Vielha Espagne: Quatuor Parisii (Quatuor de Franck, 15e Quatuor de Schubert).

Mercredi 15 août - Saint-Bertrand: Loïc Mallié, orgue, percussions de l'Orchestre du Capitole, Quintette de cuivres Calvayrac (Monteverdi, Gabrieli, Bach, Haendel, Clostre, création mondiale).

Vendredi 17 août - Saint-Bertrand: Hespérion XX, Directeur Jordi Saval (J.S. Bach).

Dimanche 10 août - Valcabrère: Maria tipo, piano (Bach-Scarlatti).

Mardi 21 août - Valcabrère: Boris Belkin, violon; Georges Pludermarcker, piano (Beethoven, Brahms).

Vendredi 24 août - Saint-Bertrand: Jean Patrice Brosse, orgue (J.S. Bach).

Samedi 8 septembre - Saint-Bertrand: Daniel Roth, orgue (Buxtehude), Bach, Mendelssohn, Franck).

HOSTAL TALABART

Teléfono 64 80 11

**LES
(Vall d'Aran - Lleida)**

PROGRAMA DE ACTIVIDADES 1.990

VAL D'ARAN

MAS DE 35 ACTIVIDADES
DISTINTAS PARA
SUS VACACIONES ACTIVAS
EN LA VAL D'ARAN

- * 14 MODALIDADES DE ESQUI
- * 6 ACTIVIDADES DE MONTAÑA
- * 4 DEPORTES AEREOS
- * 3 ACTIVIDADES DE AGUA
- * 4 PRUEBAS OPEN DE
CARACTER INTERNACIONAL
- * 4 ACTIVIDADES CON MEDIO
DE LOCOMOCION

“VAL D'ARAN” TOT L'ANY

**PASTELERÍA MARJO
LIBRERÍA RUDA**

Avda. Castiero, 5
Teléfono (973) 64 00 50

Dir. Tel. ARANHOTEL
VIELHA (Lérida)

Hostal-Restaurante
Portillón
Juan Safont Marqués

C/. PIEDAD y AGUA, 33 TELF. 973-648231
BOSSOST (VALL D'ARAN-LLEIDA)

HOTEL DELAVALL
José Arán Solé

Teléfono 64 02 00 **VIELLA**

Bar - Restaurant

Casa Manolo

Mesón Típico

**ESPECIALIDADES EN MARISCOS
ZARZUELAS Y PARRILLADAS
CARNES A LA BRASA
GRAN SURTIDO EN TAPAS CALIENTES**

TEL. 64 00 39 MANOLO I 25538 GAUSAC (Val d'Arán)
Tel. 64 17 52 MANOLO II 25530 VIELHA (Val d'Arán)

SKI CHAMONIX

Para finalizar la temporada de Ski iremos al Valle de Chamonix, donde esquiaremos 3 días en la Estación de GRAND MONTETS con pistas de 2.000 m. de desnivel, realizando otro día el descenso de LA VALLE BLANCHEE, fantástico itinerario de ski en el corazón del macizo del Mont Blanc.

DURACIÓN: 5 días. Alojamiento en Apartamento y viaje en autocar.

FECHAS: Del 27 de Abril al 1 de Mayo.

BICICLETA DE MONTAÑA

La bicicleta de montaña o Mountain Bike ofrece múltiples posibilidades de conocer la Val d'Aran a través de sus pistas y caminos.

EXCURSIONES DE MEDIO DÍA Y DÍA COMPLETO
ALQUILER DE BICICLETAS.

PROGRAMA SEMANAL DE EXCURSIONES DE DÍA

DURACIÓN: 5 Días.

FECHAS: Del 3 de Junio al 30 de Septiembre.

PUNTES: Excursiones todo comprendido de 4 días en Mayo, Junio, Septiembre y Octubre.

PARAPENTE

El paracaidismo de ladera o parapente, es el último y más moderno de los deportes aéreos. El aprendizaje es muy simple y rápido, constituyendo una de las formas más libres y seguras de volar, siendo a la vez la más económica.

CURSOS DE INICIACION Y PERFECCIONAMIENTO DE 4 DÍAS

CURSOS DE FIN DE SEMANA DE 2 DÍAS - TANDEM BIPLAZAS

FECHAS: TODO EL AÑO

Hotel
Europa

RESTAURANT

TELÉFONO (973) 64 80 16
(Después la France, faire 19... 34 - 73 - 648016)

LES (Vall d'Arán - Lérida)

EXCELENTE COCINA
HABITACIONES CONFORTABLES

INSTAL·LACIONES ELECTRIQUES
INSTAL·LACIONES IL·LUMINACIO
MUNTATGES ELECTRICS DE CALEFACCIO
PER ACUMUL·LACIO
MUNTATGES D'ANTENES PARABOLIQVES

Sant Jaume 8-Tel 648392-Fax 648392-LES (Vall d'Aràn)

EXCURSIONES A PIE

TRAVESÍA PARQUE NACIONAL

Esta travesía es el recorrido a pie del Parque Nacional de Aiguestortes-Lago San Mauricio y las zonas lacustres del Valle de Arán que en su conjunto ofrecen más de 100 lagos y la convierten en uno de los lugares de mayor belleza de todo el Pirineo.

DURACIÓN: 8 DÍAS

FECHAS: Del 24 de Junio al 23 de Septiembre.

ALTA RUTA DE LOS 3.000

Travesía de Alta Montaña que permite ascender a 3 cumbres de más de 3.000 m.: la Punta Alta de 3.014 m. dominando el Parque Nacional, el Pic de Mulleres de 3.010 m. origen de las fuentes del Rio Noguera Ribagorzana y el Aneto de 3.404 m. punto culminante del Pirineo.

DURACIÓN: 9 DÍAS

FECHAS: Del 7 de Julio al 16 de Septiembre.

TRANSPIRINAICA

De Mar a Mar a través del Sendero de Gran Recorrido GR-11 que atraviesa todo el Pirineo, por Valles y Collados.

DURACIÓN: 45 días en etapas de 7 días encadenadas.

FECHAS: Del 14 de Junio al 22 de Julio.

HOTEL ++ LACREU

☎ 64 50 06

salardú

(valle de arán)

bar
restaurant

Hosteria Dedieu

CALEFACCIÓN CENTRAL

Ctra. a Francia, 7
Tel. 973 - 64 16 96 25537 AUBERT - Val d'Arán

BASE FIJA

Excursiones de día regresando al punto de partida.
PROGRAMA SEMANAL desde el 4 de Junio al 30 de Septiembre.

Val de Gerber, Colomers, Restanca y Lago Mar, Puerto de Vielha, Montarto d'Aran entre otras.

TODOS LOS FINES DE SEMANA: EXCURSIÓN AL ANETO.

ASCENSIONES a: Biceberris, Ratera, Gran Tuc de Colomers, Sarraera, Montludé, Mont Valier, Vallibierna.

ACTIVIDADES BAJO DEMANDA Y ESPECIALES GRUPOS.

DESCENSO DE CAÑONES

La Sierra de Guara posee un gran interés por su riqueza arqueológica y artística dentro de un ecosistema único en Europa. Descenso de los Cañones del Río Vero, Balcells, Alcanadre y Mascun.

SALIDAS DIARIAS del 18 de Junio al 30 de Septiembre.

MARCHA ECUESTRE

ESCUELA DE EQUITACIÓN: Clases de 1, 2 y 3 horas.

CURSILLOS SEMANALES: De 10 a 20 horas.

EXCURSIONES Y TRAVESÍAS: De 1 y 2 días.

FECHAS: De Mayo a Octubre.

MULTIACTIVIDAD**DE BASE FIJA**

En la Val d'Aran realizando cada día una actividad distinta. Bicicleta de Montaña, Rafting, Excursión a pie y Descenso de Río.

PROGRAMA SEMANAL: desde el 4 de Junio al 30 de Septiembre.

PIRINEOS

El programa más completo para sus vacaciones de aventura a través de la Val d'Aran, Pallars, Parque Nacional de Ordesa, Cañones de Guara y el Macizo del Aneto.

9 ACTIVIDADES DISTINTAS

Bicicleta de Montaña, Rafting, Travesía de 2 Parques Nacionales, Hidrospeed, Descenso de los Cañones de Añisclo y del Río Vero, Ascensiones al Montarto y Aneto.

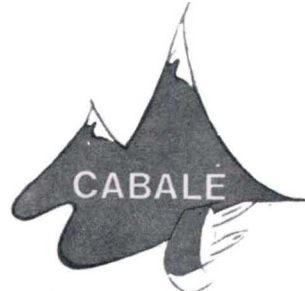
Todo ello con el apoyo de un vehículo todo terreno.

DURACIÓN: 15 días.

FECHAS: Del 23 de Junio al 2 de Septiembre.

Profesionales a su servicio en:

- * **ANTENAS TV.**
- * **ALARMAS**
- * **INTERFONOS**
- * **PORTEROS**
- * **VIDEO PORTEROS**
- * **SONORIZACIÓN**
- * **MEGAFONÍA**
- * **ANTI - INCENDIOS...**

instalaciones —
 — electricas

EDUARDO CASTET

APTOS. TÛCA D'ARAN, BAJOS

Tels. 64 11 93 - 64 18 43

25539 BETREN

(VALLE DE ARAN - LÉRIDA)

GRAN EXPOSICIÓN DE LÁMPARAS Y SISTEMAS DE ILUMINACIÓN

SIESAUA LEÇON

ERA ACCENTUACION. (I PART)

— Com ja auetz vist ath long d'aguestes leçons, s'accentüen damb un accent grèu era «e» e era «o» damb un acnóncien (e dubèrta) e (o).

Exemple: pè, castèth, òme, auriò...

Cau d'ider qu'era accentuacion de «e» e «o» damb un accent grèu ei independenta de nòrmes d'accentuacion der aranès.

— Era prumèra nòrma d'accentuacion correspón as paraules oxitones o agudes, ei a d'ider es paraules qu'an coma tonica era darrèra sillaba:

Accentuaram es paraules oxitones o agudes qu'acaben en «vocau» o en «vocau seguida de s»:
(à, é, í, ó, ú) / (às, és, ís, ós, ús).

Exemples: veirà, tastaràs, aué, francés, daurí, decidís, Arró, amistós, Salardú, dempús...

Tanben s'accentüen es formes verbaus oxitones acabades en «vocau seguida de n».

Exemples: parlaràn, veirà, anaràn, està, correspón...

— Podetz veir com era vocau «a» tostemp qu'age d'anar accentuada portarà er accent grèu «à».

ETH TRÈMA. (*)

Quan ua «i» o ua «u», en quisevolha des posicions que normaument originen diftong, non s'an de prononciar ena madeisha emision de veu, ei a d'ider aqueth diftong non forme ua soleta sillaba senon dues, i cau mèter un trèma (˘).

Exemples: jesuïta, arraïtz, coïncidir, veïcle, beneït...

Se «oe» o «ue» non son cap diftongs, ac cau indicar tanben damb eth trèma.

Exemples: prùera, lüèr, poèsia, coèrent...

Ua excepcion ad aguesta nòrma son es pluraus acabats en «ues» que non portaràn trèma.

Exemples: ues, lues, prues...

ERA «X».

Era «x» se pronóncie segon era sua posicion ena paraula:
coma s (s): expèrt
coma cs (ks): tèxt
coma tz (dz): exàmen
coma ts (ts): reflexion.

er **ARANÈS**
ei de **TOTI**

ER HILAT MÈS COMPLÈT D'OFICINES DERA VAL D'ARAN

ÈM ATH SÒN SERVIÇI EN:

LES	Carrèr Sant Jaime, 18	Tel. 64 80 50
BOSSÒST	Passèg de Eduardo Aunòs, 14	Tel. 64 82 48
VIELHA	Avenguda deth Pas d'Arró, 7	Tel. 64 00 10
SALARDÚ	Carrèr dera Mòla, 2	Tel. 64 58 83
BAQUEIRA	Edifici Campaliàs	Tel. 64 57 12

E ES 24 ORES DETH DIA EN ES CAISHÈRS AUTOMÀTICS DE TOTES ERES

ENA VAL D'ARAN DES DE 1927

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONES

(*) S'en ua paraula coïncidissen eth trèma e er accent i meram tostemp er accent.

Exemple: País.

EXERCICIS CORRESPONENTS ARA SIESAUA LEÇON

TÈXT

Era istòria deth pòble aranés se caracterise ath long des segles per un esperit d'independéncia eretat dera Edat Mieja, e per èster un territòri fronterèr, plaçat entre dus centres rivaus.

Encara qu'aquitans pera sua depenença lingüistica, economica e eclesiastica deth mond deth Garona, es aranesi triguèren ua situacion d'emparança deth rei d'Aragon.

En 1313, Jaume II, les concedís eth pruvulètge dera Queri-mònia, que convertís era Val d'Aran en un endret apuprèt independent laguens dera epòca feudau.

1.- Accentuatz corrèctament aquestes paraules.

prumer, aranes, gascon, daurira, ingles, pe, estan, pretz, vedeth, territori, loc, perillhos, tastare.

2.- Metetz eth trèma enes paraules que le pòrten.

agraiment, veicle, paisi, lues, pruères, reïncidir, consequéncia, aigues, aigua, coerent, luèr, question.

PARAULES D'US CORRENT EN ARANÉS.

I a: I a quauqu'arren en aqueth lòc.

A on: A on vas? D'a on vies?

Des de: Des de que te vedi m'enamoré.

Des deth dissabte non mos vedèrem mès.

Soluciones de los pasatiempos

Nòm Senhora: Elisa, Mariaran, Mireia, Jovita.
Caucèr: Botes marrones, sabates marrones, sabates neres, bòtes beige.
membre família: hilha, òme, sòn, hilh.
Serà prèst: Dijaus, dimars, deluns, dimèrcles.

1 (Era cigonha)	5 (Eth telefon)
2 (Era letra «B»)	6 (Eth relòtge)
3 (Era sòn). (Eth dormilhon)	7 (Eth Shapèu)
4 (As soldats)	8 (Era Lum)

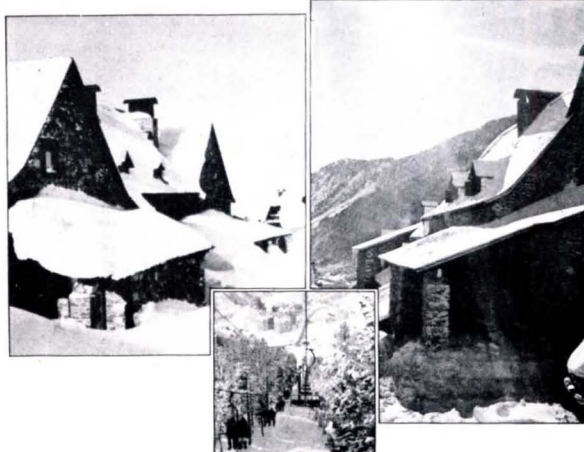
WINTERTHUR SEGUROS

JOSÉ RAMÓN PUYOL MIRÓ
Pas d'Arro, 5 1º - 1º D - VIELHA - Tel. 64 03 95

**RAMOS EN QUE OPERA:
AUTOMÓVILES, VIVIENDA,
ACCIDENTES, COMERCIO, VIDA,
SEGUR HOTEL . . .**

FINCAS «EDELWEISS»

AGENCIA OFICIAL COLEGIADA. MIEMBRO DE LA ASOCIACION INTERNACIONAL DE PROFESIONES INMOBILIARIAS (F.I.A.B.C.I.)
VENTA DE APARTAMENTOS Y CASAS TÍPICAS A PIE DE PISTAS Y EN EL ALTO ARAN

FERRAN PEUS i SERRA
Tels. (Int. 34) (Nac. 9) (73) 65 50 63/64 53 25
Tel. particular 64 53 10

BAQUEIRA-BERET/VAL D'ARAN-LLEIDA

Bar-Restaurante

"Antonio"

Ctra. del Túnel - Tel. 973 - 64 08 87
(Junto a Estación Servicio) **VIELLA (Lérida)**

OFICINA EMPLEO VIELHA PUESTOS PENDIENTES DE CUBRIR

PUESTOS EN VÍAS DE SELECCIÓN

Nº OFERTA PUESTO OFERTADO

Nº OFERTA

PUESTOS PARA ENVIAR CANDIDATOS

PUESTO OFERTADO

15865
15915
15916
16014
15944
15945
15946
15947
16373
16383
16384
16587
16589
16629
16718
16719
16789
16835
16860
16863
17001
17002
17003

1 Médico Anestesiata
1 Mozo repartidor
2 Limpiadores
1 Camarera pisos
1 Jefe de comedor
1 Disjockey
1 Camarera relac. públicas
1 Jefe de cocina
1 Espec. técnico ascensor
2 Ayudantes de camarera
1 Ayudante de camarera
1 Ayudante de cocina
1 Cocinero
2 Of. 1.ª carpintero-montador
1 Ayudante de cocina
1 Limpiadora
1 Ayudante de camarera
2 Aytes. ó ofic. 2.ª Pintores
1 Jefe de Bar
1 Camarero
1 Cocinero
1 Ayudante cocina
1 Ayudante cocina

NOTA: Para más información dirigirse al técnico de empleo de ofertas.

NOTA: No se podrán enviar trabajadores hasta que la empresa lo comunique expresamente.

Al nuevo Fiat 4x4 Sisley no le para nada ni nadie. No hay pista que se le resista con su motor Fire 1.000, doblemente fiable y económico. Se desplaza por la jungla de asfalto entre el tráfico con un movimiento ágil y veloz.

La aventura de los caminos sin asfaltar, de piedra, arena, barro, nieve y hielo son pistas blandas para un coche tan duro. El 4x4 Sisley sale de cualquier situación difícil con total seguridad. Posee un inclinómetro combinado (longitudinal y lateral), que te avisa de la oscilación del terreno, superando pendientes de hasta el 50%.

Su exterior de pintura metalizada es elegante y con carácter. Personalizado con la inscripción Sisley en la parrilla exterior, asientos, tapacubos y cinturones de seguridad.

Con el nuevo Fiat 4x4 Sisley podrás llegar siempre donde desees.

Es un todo terreno para la aventura.

LIBERTAD DE MOVIMIENTOS.

Automóviles Folch

Avda. Marcatosa, s/n. ☎ (973) 64 01 86
64 01 27

Avda. Castiero, 18 64 17 49

25530 VIELLA (Lérida)

PROBLÈMA DE LOGICA

	Prumèra	Dusaua	Tresaua	Quataua
Nòn Senhora				
Caucèr				
Membre Familia				
Sera Prèst				

Quate senhores entren ua darrèr der auta en ua sabateria. Tamb es dates que li dam a continuacion, e s'es mecanismes dera sua logica foncionen ben, aurà de deduir era collocacion en lòc corresponent, eth nòm de cadua d'eres, cò que pòrte a apraiar, de quin membre dera sua familia ei, e quan serà prèst.

- 1.- Eth caucèr que pòrte a apraiar Mireia non serà prèst dijaus.
- 2.- Eth caucèr que serà prèst dimars non ei dera persona que lo pòrte a apraiar.

- 3.- Jovita pòrte a apraiar ues bòtes de color beige.
- 4.- Era senhora que pòrte a apraiar ues sabates neres entre ena sabateria darrèr dera que pòrte a apraiar ues sabates marrones.
- 5.- Eth caucèr que pòrte a apraiar Maria Aran Serà prèst eth dimarts.
- 6.- Dimèrcles serà prèst eth caucèr deth hilh dera senhora que lo pòrte a apraiar.
- 7.- Era senhora que pòrte a apraiar ues bòtes marrones entre abantes qu'era senhora qu'aurà prèst eth caucèr eth dimars.
- 8.- Eth caucèr que pòrte a apraiar era senhora qu'entre era tresaua serà prèst eth deluns.
- 9.- Eth caucèr que pòrte Elisa a apraiar ei dera sua hilha.
- 10.- Era senhora que pòrte a apraiar ues sabates marrones entre era segona.
- 11.- Era senhora que pòrte a apraiar un caucèr deth sòn òme entre ena sabateria dempús qu'era que pòrte a apraiar eth caucèr que serà prèst eth dijaus.

ENDONVIETES

- 1 Nins grani hèsqui, e tapi humenèges.
Se non ac endónvies, péc sigues.
- 2 Sò en Bossòst e en Barcelona,
tanpòc manqui en Bausen e en Badalona.

Guanhe ath tigre, guanhe ath leon
huanhe ath taure enrabiàt,
3 guanhe a senhors e reis
que as sòns pès quen renduts.
- 4 Les talhen eth peu, les fomen en fila
e les castiguen ena codina.
- 5 Toti es numeròs contengui
e sonque marquen es que convenguen.
- 6 Ua cara e dues mans pegades ena paret,
Sabes didé-me que ei?
- 7 A copa e non beu,
a ales e non vòle
- 8 Que serà? Que serà?
Que peth dia ven e peth ser se'n va

Soluciones en la página 25

CURIOSIDADES

SABIA QUE...

CONTAR CHISTES - T.R (TIM) Benker de Chicago EE.UU. contó chistes sin parar durante 48 horas y 30 minutos desde la ventana del almacén Morshall Fiel de Chicago del 17 al 19 de noviembre de 1985. El record de chistes contados a dúo es de 52 horas establecido por Wayne Malton y Mike Hamilton en el Howard Johnson Motor Hotel en el aeropuerto de Toronto (Canadá) del 13 al 16 de noviembre de 1975.

CHISTES

Ay, Juanito, ¿a ti no te gustaría cambiar de sexo? No, yo no sería hombre por nada del mundo.

¿A que no sabes por qué en Bausent no comen manzanas? Para no coger el sidra.

HOSTAL-RESTAURANT

Juan Caneján

Tel. (973) 64 80 31

C/. San Jaime, 27

Tel. 19-34-73 64 80 31 25540 LES (Valle de Arán)

Sant Jaume, 20
Tel. (973) 64 80 00
LES (Val d'Arán)

FORUM ENTARA DEFENSA D'ARAN

Reunidos los representantes de los partidos políticos araneses han impulsado el "FORUM EN DEFENSA DE ARAN".

Se ha elaborado un documento en el que se solicita el soporte del mayor número de ciudadanos e Instituciones al proyecto del Régimen Especial de Arán, CONSENSUADO POR TODOS los representantes de los araneses en Arties (Naut Aran).

El documento del FORUM, reafirma los derechos históricos del pueblo aranés a su autonomía y expresa el temor a la desaparición definitiva de sus signos de identidad como pueblo diferenciado, en el caso de que el Parlamento Catalán no apruebe aquel texto consensuado, considerado de mínimos para garantizar la supervivencia y la continuidad como pueblo diferenciado del ARAN.

El documento escrito en varias lenguas dice:

Eth pòble aranés, ei un pòble diferenciat, qu'a ua identitat pròpia, que se manifestè ena sua lengua, ena cultura, ena istòria e enes sues institucions de autogovern, e sus tot ena constanta voluntat de reafirmar e conservar aguesta identitat.

Damb dètz ans de retard e deuant deth risc que era Lei o Estatut qu'a de reinstaurar entà Aran aqueri drets e institucions que li son pròpies, non recuelhigue era legitima reivindicacion aranesa consensuada per toti es representants des aranesi, en Arties çò que convertirie a Aran en ua comarca mes, e possibilitarie era desaparicion des nòstes senhaus d'identitat e d'Aran coma pòble diferenciat.

Es firmants d'aguest document volem manifestar eth supòrt ara reivindicacion d'Aran, que trobam justa e hèm nòsta, e lançam un crit en defensa d'un pòble que non vò renunciar ara sua identitat e as sues Institucions d'Autogovern.

El poble aranés es un poble diferenciado, que té una identidad propia que se manifiesta en la seva llengua, cultura, història i les seves institucions d'autogovern, i sobretot en la voluntat constant de reafirmar i conservar aquesta identitat.

Amb deu anys de retard i davant el risc que la Llei o Estatut que a de reinstaurar a l'Aran aquests drets i institucions que li són pròpies, no reculli la legítima reivindicació aranesa consensuada per tots els representants dels aranesos a Arties, la qual cosa convertiria l'Aran en una comarca més, i possibilitaria la desaparició de les nostres senyals d'identitat i de l'Aran com a poble diferenciado.

Els signants d'aquest document volem manifestar el suport a la reivindicació de l'Aran que trobem justa i fem nostra i aixequem la veu en defensa d'un poble que no vol renunciar a la seva identitat i a les seves institucions d'autogovern.

El pueblo aranés es un pueblo diferenciado, que tiene una identidad propia que se manifiesta en su lengua, cultura, historia y sus instituciones de autogobierno, y ante todo en la voluntad constante de reafirmar y conservar esta identidad.

Con diez años de retraso y ante el riesgo que la Ley o Estatuto que ha de reinstaurar en Arán estos derechos e instituciones que le son propias, no recoja la legítima reivindicación aranesa consensuada por todos los representantes de los araneses en Arties, lo cual convertiría a Arán en una comarca más y posibilitaría la desaparición de nuestras identidades de Arán como pueblo diferenciado.

Los firmantes de este documento quieren manifestar el apoyo a la reivindicación de Arán que consideramos justa y hacemos nuestra, con un grito en defensa de un pueblo que no quiere renunciar a su identidad y a sus instituciones de autogobierno.

Información:

Fòrum entara Defensa d'Aran-Apartat Correus 5-25530 VIELHA (Val d'Aran-Lleida)

Tels.: 973-648007/641597 - Fax. 973-648382

ANONCIS CUERTS

EN CAMBRILS PUERTO: vendo piso exterior seminuevo, amueblado, puerta blindada, 4 habitaciones, 2 aseos, comedor, cocina bien equipada y 2 galerías.

Precio: 8.500.000 Ptas. - Tel. (977) 21 88 28

La Empresa Esteban España, S. A., precisa **DISTRIBUIDOR**

Zona: Vall d'Aran-Pallars Sobirà-Pallars Jussà

Interesados llamar al Telf.: 972-263108

A la atención de SANTI FIGUERAS

AGRUPACIÓN RECREATIVA DE EMPLEADOS DE P.F.M. y C.O.P.I.S.A. CINE DE VIELHA

PROGRAMACIÓN: JUNIO 90

DÍAS 2 y 3

LA MUJER SALVAJE

DÍAS 9 y 10

CRUZANDO LA CALLE

SÁBADOS: 10,15 H. NOCHE
DOMINGOS Y FESTIVOS: 18,30 Y 10,15 H.

DÍAS 23 Y 24

MAXIMUM OVERDRIVE

DÍAS 29 Y 30

EL TURISTA ACCIDENTAL

PROGRAMACIÓN: JUNIO 90

DOMINGO 3
(Tarde y noche)

ASESINATO EN BEBERLY HILLS

JUEVES 7
(Noche)

NOCHE DEL MIEDO II

DOMINGO 10
(Tarde)

NOCHE DEL MIEDO II

CINE BOSSOST

DOMINGO 10
(Noche)

ENCERRADO

JUEVES 14
(Noche)

CORTOCIRCUITO II

DOMINGO 17
(Tarde)

CORTOCIRCUITO II

SESIÓN TARDE: 18 HORAS
SESIÓN NOCHE: 22,30 HORAS

DOMINGO 17
(Noche)

LA FUERZA DEL DESTINO

JUEVES 21
(Tarde)

EL MAR Y EL TIEMPO

DOMINGO 24
(Tarde y noche)

NADA EN COMÚN

JUEVES 28
(Noche)

**MI NOVIA ES UNA
EXTRATERRESTRE**

RESTAURANTE HOTEL
MONTARTO EDELWEISS

Ctra. Baqueira - Telf. 973-64 09 02
25599 ARTIES (VAL D'ARAN - LLEIDA)

Setó
PASTELERIA

BAQUEIRA
VIELLA y BOSSOST
(Val d'Aran)

cuyllás
SPORTS

BAQUEIRA BERET 25598 ALTO ARAN 973 - 64 50 34
VIA AUGUSTA 37 08006 BARCELONA 93 - 217 21 90
MAJOR 1 25530 VIELLA 973 - 64 14 42
BOULEVARD ROSA Pº DE GRACIA 55 TDA. 96 93 - 216 04 67

YANNA

LENCERÍA
MERCERÍA

**Bar
VIDAL**

COMIDAS
BOCADILLOS

C/. Mayor, 6 y 12 - Tel. 64 07 14 - VIELHA

CARNICERÍA - CHARCUTERÍA

Sedano

TELÉFONO ALMACÉN 64 14 77

TEL. 64 15 43 - SUPERMERCADO COMPRE BIEN - VIELHA

TEL. 64 57 10 - SUPERMERCADO BESO - BAQUEIRA

TEL. 69 05 66 - SUPERMERCADO COMPRE BIEN - PONT DE SUERT

Hostal TURRULL

Especialidad en Paella
Comida Típica Aranese
Calefacción Central

Camin Reiau, 11 - Teléfono 64 00 58 VIELHA

ADYAL NEU hotel

Carretera Gausach s/n. Tel. (973) 64 02 75 · Telefax 64 09 34
Telex 56446 ADYAL-E VIELLA (LÉRIDA) ESPAÑA.

Restaurant

NECURI

20 ANYS DE PRESTIGI E QUALITAT

Pas d'Arrò, 14 - ☎ 64 02 11 VIELHA

RESTAURANT - FONDA

LOS BAÑOS

Daniel Boya ☎ 64 80 30

SNACK - BAR "ES NERES"
TAPAS

Carrer Banhs, 19 - Tel. 64 83 89 **LES - Vall d'Aran**

CONSTRUCCIONES FILLOY, S.A.

Carrèr deth Castèth, s/n.

Apdo. 20 Telf. (973) 64 01 15 25530 VIELHA (Lérida)

VIUE MIELHOR EN TOT SARRAR UN BOTON

*Ena Val d'Aran era electricitat ei era
soleta energia capable de da tut ço que
eth sòn larèr a de besonh.*

E non ei cap era mès cara.

P.F.M.

BAQUEIRA/BERET

25 AÑOS

TEMPORADA 89-90

DICIEMBRE

				1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	
18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	

ENERO

1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	
22	23	24	25	26	27	28	
29	30	31					

FEBRERO

					1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18			
19	20	21	22	23	24	25			
26	27	28							

MARZO

					1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18			
19	20	21	22	23	24	25			
26	27	28	29	30	31				

ABRIL

						1	2		
2	3	4	5	6	7	8			
9	10	11	12	13	14	15			
16	17	18	19	20	21	22			
23	24	25	26	27	28	29			
30									

MAYO

	1	2	3	4	5	6			
7	8	9	10	11	12	13			
14	15	16	17	18	19	20			
21	22	23	24	25	26	27			
28	29	30	31						

DICIEMBRE

8-9 Actos conmemorativos del 25 Aniversario
31 Bajada de Antorchas

ENERO

3 Concierto de Música Clásica en la Iglesia de Baqueira
5 Cabalgata de Reyes
13-14 Trofeo Ciudad de Sabadell
14 Trofeo Fisher de Esquí Nórdico
21 Carrera de Perros de Trineo y Pulka en Beret
27-28 Gran Premi Vall d'Aran de Esquí Alpino

FEBRERO

4 XIII Marxa Beret
10-11 Trofeo C.E.Y.A.
18 Campionats de Catalunya de Gran Fons
22 Carnaval en la Neve

MARZO

3-4 Campionats de Catalunya d'Esquí Alpí
11 al 16 XVIII Saler
17-18 I Jursolí
24-25 XI Trofeo Nescafé
29 al 31 Campionats de España de Esquí Alpino

ABRIL

2 al 6 Trofeo Alfonso de Borbón, FEDU/FIS
22 III Trofeo Blanco
29 VI Bajada de Cañarros en Beret

TEMPORADAS

- Promoción -----
- Baja -----
- Media -----
- Alta -----
- Fin de Año / Reyes -----
- Navidad -----
- Semana Santa -----

